

да владѣе на внимание-то си и да го управя слободно както ще, като го отбива смѣло отъ прѣдмѣты, що го привличять и го управя камъ прѣдмѣты, що никакъ не привличять. Въ чловѣческый животъ това е необходимо услове за всякой чловѣкъ съ здравъ характеръ; така и въ учене-то това е потрѣбно услове за всякой ученикъ съ здравъ характеръ.

У дѣца-та и воля-та и дѣйствиелно-то внимание сѣ слабы; а пакъ страдателно-то внимание е нѣкой пѣтъ много силно. Дѣте всичко забѣлѣзва, всичко чюе, ако и да го не кара нѣкой на това, и запомнева толкова много думы и образы, колкото единъ голѣмъ чловѣкъ не може да запомни; всичко ся налага дълбоко въ младѣ-тѣ дѣтинскѣ души, която не е прѣплънена като наша-та. Защо едно дѣте, като си играе, подслушва всичкый нашъ разговоръ и лесно го запомнева, и дору може да забѣлѣжи и цѣли изрѣчения отъ разговора; защо това сѣще-то дѣте, като прѣмине въ другѣ земѣ, за малко врѣмя, зима да говори чюждый языкъ, който мые не можемъ научи нито за пять години; а пакъ защо сѣще-то това дѣте сѣди цѣлы часове надъ нѣколко чюжды думы или надъ нѣколко ряда на учебника, та плаче и ся мѣчи и па не може да ги запомни? Ето една твърдѣ голѣма разлика въ дѣтинскѣ-тѣ природѣ между страдателно-то и дѣйствиелно-то внимание.

Едноврѣмяшне-то старо училище, което принуждавало ученика да ся учи само съ заплашване, не ся грьжило никакъ да направи учение-то интересно за дѣте-то, правило много злины, нѣ развивало дѣйствиелно-то внимание у дѣца-та и чрѣзъ него и силнѣ-тѣ воля. Отъ тыя училища единъ отъ